

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 145 079/99-11124
Signatura: vn5cs103

Oblastní pracoviště č. 14 - Ostrava
Okresní pracoviště Opava

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola: Základní škola Pustá Polom, okres Opava
Opavská 39, 747 69 Pustá Polom

Identifikátor ředitelství: 600 143 058 IZO: 102 432 635

Ředitel školy: Mgr. Vlastimil Březina

Zřizovatel: Obec Pustá Polom
Obecní úřad, ul. Slezská 250, 747 69 Pustá Polom

Příslušný školský úřad: ŠÚ, Březinova 6, 747 01 Opava

Termín inspekce: 11. březen 1999

Inspektoři: Mgr. Jan Katolický, RNDr. Libor Kubica

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odstavce 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů:
Řízení školy
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Povinná dokumentace školy vyplývající z § 38a odst. 1) zákona č. 29/84 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění zákona č. 258/96 Sb.
Výkaz o základní škole - podle stavu k 20. 10. 1998.
Výroční zpráva o činnosti školy a o hospodaření.
Celoroční plán práce s přílohami.
Operativní dokumentace vedení školy.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Při sestavování celoročního plánu práce vychází vedení školy z konceptních záměrů, které má písemnou formou zpracovány. Čtyři základní okruhy koncepce se zabývají úseky výchovy, vzděláním, materiálně technickou problematikou a spoluprací školy s veřejností. Celoroční plán rozpracovává podrobně tyto okruhy se stanovením jmenovité zodpovědnosti a termíny plnění. Součástí plánu práce školy jsou plány kontrolní a hospitační činnosti, metodických orgánů, školní družiny a pedagogických rad. Pro

účinný postup při výskytu negativních jevů v chování žáků má škola zpracován promyšlený a funkční tzv. minimální preventivní program, jehož součástí je i peer program.

Vedení školy dále konkretizuje úkoly v měsíčních plánech. Ty jsou vedením školy sledovány a průběžně vyhodnocovány. Hodnotící nástroje jsou vytvořeny, zpětná vazba funguje. Pedagogické problémy jsou řešeny v každodenním styku, závažnější pak zejména v rámci pedagogických rad. Organizování rad je optimální z hlediska četnosti, věcnosti i obsahu.

Škola má srozumitelný koncepční záměr, z něhož vychází i celoroční plán práce. Ten je pracovníky školy akceptován. Kvalitu a efektivnost plánování lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

Pravidla organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy jsou jasně stanovena. Ředitel školy adresně deleguje kompetence na jednotlivé pracovníky školy. Při řízení se opírá o spolupráci s metodickými orgány. Ve škole pracuje metodické sdružení pro 1. – 5. ročník a pět předmětových komisí. Jejich činnost je zaměřena na vzájemnou metodickou pomoc, sjednocení klasifikačních kritérií, písemných prací, organizaci soutěží a koordinaci tematických plánů. Vedení školy spolupracuje i se žákovskou samosprávou, jejíž činnost kladně hodnotí.

Školní řád, jímž se řídí běžný provoz, vychází z úmluvy o právech dítěte. Kromě povinností jsou v něm zakotvena i práva žáků. Řád je sestaven v souladu s § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/91 Sb., o základní škole. Respektuje Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních č. j. 16 227/96-22.

Organizace vyučování odpovídá ustanovením § 9 odst. 1 – 3 výše uvedené vyhlášky. Rozvrh hodin respektuje psychohygienické potřeby žáků i učitelů.

Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy má jasně stanovená pravidla fungování a umožňuje efektivní řízení školy. Organizační struktura školy je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

2.2 Personální struktura

Na škole pracuje 15 pedagogických pracovníků (z toho jedna vychovatelka školní družiny). Celkem čtrnáct vyučujících (tzn. 93 %) splňuje podmínky dle ustanovení vyhlášky MŠMT ČR č. 139/97 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Jediná učitelka, která nesplňuje podmínky výše citované vyhlášky, studuje v současné době učitelství 1. stupně na Ostravské univerzitě.

Z celkového počtu 187 hodin týdenní dotace je 41 hodina (tzn. 22 %) vyučována neaprobovaně. Nejcitelnější absence odborné výuky je v cizích jazycích a občanské výchově.

Pedagogický sbor je v souhrnu stabilizován. Z pozorování i z rozhovorů s pedagogy vyplynula velmi dobrá kvalita interpersonálních vztahů.

Personální podmínky v souvislosti s odbornou a pedagogickou způsobilostí vyučujících je možno hodnotit jako spíše nadprůměrné.

Celá oblast odborného a pedagogického řízení je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Vedení školy má vytvořen účinný systém kontroly, který je realizován dle písemně zpracovaného plánu formou hospitací, kontrolou pedagogické dokumentace a kontrolou činnosti správních zaměstnanců. Úroveň vědomostí žáků je v českém jazyce a matematice zjišťována formou čtvrtletních opakovacích prověrek. Sledovány a kontrolovány jsou rovněž písemné a grafické projevy žáků. O prováděných hospitacích a kontrolách jsou vedeny písemné záznamy.

Hodnocení a klasifikace chování a prospěchu žáků probíhá v souladu s pravidly stanovenými vyhláškou č. 291/91 Sb., o základní škole.

Kritéria hodnocení pracovníků pro určení výše osobního příplatku a mimořádných odměn jsou stanovena. Nadtarifní složky platu jsou přiznávány diferencovaně.

Velmi pozitivně lze hodnotit fakt, že vedení školy spolu se žákovskou samosprávou hodnotí jedenkrát měsíčně chování žáků a zabývá se jejich problémy.

Systém kontroly je promyšlen, existují v něm zpětné vazby a hodnotící nástroje. Tuto oblast lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém má jasně stanovená pravidla. Vedení školy upřednostňuje osobní každodenní kontakt, ale potřebné informace jsou k dispozici na vývěsce ve sborovně. O důležitých věcech se žáci a učitelé dovídají včas, informace jsou utříděné a úplné. Pracovníci školy mají zajištěn přístup k aktuálním informacím, jež se týkají pedagogického procesu i provozu školy. O pedagogických radách a pracovních poradách jsou vedeny písemné záznamy s relevantní výpovědní hodnotou. Důvěrné informace o žácích jsou odpovídajícím způsobem chráněny před zneužitím.

Vnější informační systém spočívá především v zajištění včasné a pravidelné informovanosti rodičů o prospěchu a chování dětí. Děje se tak prostřednictvím žákovských knížek a tzv. deníků. Další informace mohou získat rodiče na třídních schůzkách (třikrát za rok), při "dnu otevřených dveří" (dvakrát ročně), při pravidelných týdenních konzultacích u výchovné poradkyně a po individuální domluvě. Při zvlášť naléhavých případech jsou rodiče informováni úředním dopisem.

V obci vyvíjí škola spolupráci zejména se společenskými organizacemi (TJ Sokol, Sdružení dobrovolných hasičů). Vedení velmi kladně hodnotí spolupráci s obecním úřadem.

O činnosti školy se dovídá veřejnost i ze školního časopisu Kokrháček.

Informační systém školy je účinný a funkční, existují v něm zpětné vazby. Tuto oblast činnosti školy lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

5 Vedení povinné dokumentace

V souladu s § 38a odst. 1) zákona č. 29/84 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění zákona č. 258/96 Sb., byla provedena kontrola

povinné dokumentace školy. Tato je vedena řádně, funkčně, v souladu s platnou legislativou. Při kontrole nebyly zjištěny nedostatky.

Kontrolovaná pedagogická dokumentace má velmi dobrou úroveň po stránce formální i obsahové. Lze ji hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Škola se řídí schválenými učebními plány. Výuka v 1. - 8. ročníku probíhá podle osnov vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16 847/96-2, v 9. ročníku pak podle upravených učebních plánů č. j. 18 730/91-20. Na základě kontroly pedagogické dokumentace lze konstatovat, že realizace učebního plánu je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem.

Nabídka individuálně zvolených vzdělávacích aktivit vychází z možností školy. V rámci volitelných předmětů se v 7. - 9. třídách vyučuje technické kreslení, z nepovinných předmětů pak v 1. - 9. ročníku náboženství (3 skupiny), sportovní hry (2 skupiny), sborový zpěv a jazyk německý. Na škole pracují i tři kroužky výpočetní techniky.

Škola vypracovává a naplňuje individuální vzdělávací programy pro sedm žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Péči těmto integrovaným žákům věnuje jeden proškolený tzv. dyslektický asistent.

Plnění učebních dokumentů deklarovaného vzdělávacího programu a nabídka individuální volby vzdělávacích aktivit jsou v souhrnu hodnoceny jako standardní.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Škola hospodaří podle schváleného rozpočtu. Finanční prostředky přidělené školským úřadem a zřizovatelem umožňují dle vyjádření ředitele školy realizovat přijatý vzdělávací program. Dotace na základní potřeby pro žáky prvního ročníku byla účelově využita, rovněž i finanční prostředky na žáky s prokázaným zdravotním postižením, jak uvádí příslušné nařízení vlády č. 195/96 Sb., o bezplatném poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb. Prostředky ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně ve prospěch žáků a vzdělávacího programu. Neúčelnost při nákupu učebních pomůcek nebyla v průběhu inspekce zjištěna.

Další finanční prostředky získala škola formou sponzorských darů (v letošním roce se jedná o částku 40 000,-Kč).

V loňském roce byl obnoven fond učebnic, letos bylo zakoupeno např. náradí do nové tělocvičny a cvičné kuchyně, počítač, mapy a knihy do žákovské a učitelské knihovny.

Rozpočet školy přidělený školským úřadem a zřizovatelem umožňuje zajištění provozu školy a realizaci vzdělávacího programu. Efektivita využívání finančních prostředků je hodnocena jako standardní.

8 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Škola zabezpečuje výuku 236 žáků základní školy v rozsahu 1. - 9. ročníku. Výuka probíhá ve třech budovách. Dvě třídy prvního stupně jsou umístěny v objektu vzdáleném asi pět minut, zbývající třídy se nacházejí ve staré školní budově. V nově otevřeném

tělocvičném pavilonu (rok 1998) se nacházejí kromě prostorné, velmi dobře vybavené tělocvičny šatny, kabinety (matematiky a zeměpisu, jazyků a dějepisu, tělesné výchovy), cvičná kuchyně, ředitelna a sborovna.

Ve staré školní budově je pro jedenáct tříd k dispozici příslušný počet kmenových učeben, dále dvě odborné pracovny (fyzika a chemie). Spolu s příslušnými kabinety mají odpovídající vybavení stejně jako dílny. Tři odborné pracovny (pro jazykové vyučování, hudební a výtvarnou výchovu) slouží jako kmenové třídy. K dispozici je i společná žákovská a učitelská knihovna, jež je průběžně dle finančních možností doplňována encyklopediemi a literaturou vztahující se k výuce. Široká škála odborných periodik pro pedagogy a řada časopisů pro mládež poskytuje možnost sebevzdělávání a aktuální informovanost.

Třídy jsou vybaveny standardním žákovským nábytkem, jejich kapacita a velikost umožňují realizovat přijatý vzdělávací program.

Pracovní prostředí jednotlivých učeben je z hlediska velikosti, osvětlení a teploty vyhovující. Učebny jsou zařízeny většinou starším nábytkem. Stávající vybavenost tříd vyšších ročníků nevytváří podmínky pro mnohotvárnou názornost učiva a informativní výchovu (chybí možnost umístění odborné literatury a časopisů, atlasů, modelů a demonstračních pomůcek).

Materiálně technické zabezpečení výuky ve sledovaných předmětech je na standardní úrovni. K dispozici je kompletní aktualizovaná řada učebnic, v jazyce českém je dostatek odborných jazykových příruček, v matematice pak sbírek úloh. Učební pomůcky jsou starší, odpovídají však požadavkům vzdělávacího programu. Vedení školy ve spolupráci se zřizovatelem zajišťuje jejich průběžnou inovaci.

Sledovaná oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

9 Hodnocení psychohygienických podmínek

Výuka je organizována v souladu s § 9 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/91 Sb., o základní škole. Rozvrh respektuje psychohygienické potřeby žáků a učitelů. K relaxaci využívají žáci nově otevřených prostor tělocvičny, za příznivého počasí pak školního dvora. Pobyt žáků v tělocvičně a dalších prostorách školy zajišťují dozory učitelů, které jsou písemně stanoveny a zakotveny ve školním řádu.

Pracovní prostředí pro žáky a zaměstnance je optimální. Třídy jsou vybaveny starším žákovským nábytkem splňujícím antropometrické podmínky. Ten je průběžně opravován a dle finančních možností obměňován. Pracovní prostředí ve třídách vyššího stupně má standardní úroveň, třídy prvního stupně jsou pak vkusně a funkčně vyzdobeny, jsou doplněny materiály, který se bezprostředně dotýká výuky žáků.

Sociální zařízení je po generální rekonstrukci, jeho kapacita je dostatečná. Výzdoba prostor školy tvořena převážně pracemi žáků, vzorná čistota a zeleň vytvářejí velmi příjemné pracovní prostředí.

Psychohygienické podmínky školy jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

10 Hodnocení personálních podmínek

Sledované profilující předměty český jazyk a matematika jsou vyučovány zkušenými pedagogy, kteří splňují požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost podle přílohy č. 1 k vyhlášce MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., výuku dějepisu a zeměpisu zabezpečují ve

33% učitelé, kteří nemají pro tento předmět aprobační předpoklad. Prvouka ve třetím ročníku byla vyučována učitelkou, která jediná nesplňuje předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Svou odbornost si rozšiřuje dálkovým studiem na PdF Ostrava.

Metodické vedení nekvalifikované učitelky je sledovaným úkolem vedení školy a členů metodického sdružení.

Sledovaná oblast je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

11 Plnění učebních osnov

Učební plán sledovaných předmětů dodržuje týdenní dotaci, všechny předměty mají stanoveny konkrétní počty vyučovacích hodin. Zápisy v třídních knihách hospitovaných tříd potvrzují plnění osnov uvedeného vzdělávacího programu a dodržování časového rozvržení učiva.

V jazyce českém a matematice využívají učitelé ke kontrole zvládnutí učiva mimo jiné čtvrtletní kontrolní práce, v jazyce českém navíc slohové práce a diktáty. Tyto materiály slouží vedení školy jako podklad pro hodnocení činnosti učitele.

Z hlediska sledovaných předmětů lze konstatovat velmi malou nabídku volitelných předmětů, jež sledují rozvoj individuálních zájmů žáků. Pro žáky sedmých až devátých ročníků je výuka jednoho volitelného předmětu (technické kreslení) nedostačující.

Sledovaná oblast je hodnocena jako standardní.

12 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Posouzení kvality vyučování proběhlo na základě přímého pozorování v šesti hodinách, ve čtyřech byl přítomen ředitel a jeho zástupkyně. Všechny hodiny byly pečlivě připraveny, měly jasný cíl a obsahově naplňovaly osnovy. Při sledování činnosti pedagogů bylo respektováno jejich právo volby forem a metod práce. Posuzována byla činnost žáků z hlediska jejich znalostí a dovedností aplikovat získané poznatky. Sledovány byly rovněž podmínky výchovně vzdělávacího procesu, atmosféra ve třídě a komunikace mezi pedagogy a žáky.

Český jazyk

Hodiny českého jazyka měly jasnou a promyšlenou strukturu. Stanovené cíle, obsah i náročnost byly přiměřeny věku žáků. Vyučující kladly důraz na samostatnou práci žáků, na jejich dovednosti při práci s jazykovými příručkami (Pravidla českého pravopisu, Stručná mluvnice česká). Střídání forem a metod práce udržovalo vysokou aktivitu většiny žáků. Učitelky dbaly na kulturu jazykového projevu, zpětná vazba mezi žáky a učitelkami byla zajištěna formou slovního hodnocení i hodnocení klasifikačními stupni se zdůvodněním.

Domácí úkoly ukládané žákům splňovaly z hlediska účelnosti svůj záměr, nesuplovaly práci pedagogů.

Písemné projevy žáků jsou pravidelně kontrolovány, jejich úroveň je na standardní výši.

Matematika

Výuka probíhala v souladu s tematickým plánem. Použití metod výuky bylo přizpůsobeno rozdílnému počtu žáků. Ve třídě s menším počtem dětí převládá individuální přístup, ve druhé zase skupinová práce související s přípravou na přijímací řízení na střední školy. Ve všech hodinách byly jasně stanoveny a splněny vzdělávací cíle. Podařilo vytvořit, prohloubit a upevnit dané učivo a systematizovat je v širších souvislostech. Zvolené tempo bylo přizpůsobeno individuálním potřebám žáků. Vyučující měli v zásobě další příkladový materiál.

Žáci v navštívených hodinách pracovali velmi dobře, byli aktivní, prokazovali dobré znalosti učiva, dovedli uplatnit získané vědomosti.

Zeměpis

Výuka probíhala v souladu s tematickým plánem a byla z větší části zaměřena na shrnutí, procvičení a upevnění učiva. Opakování se skládalo z písemného testu, skupinového a individuálního opakování. Žáci prokazovali velmi dobré znalosti učiva. Při probírání nové látky vycházela učitelka z referátů žáků, opírala se o jejich znalosti. Samozřejmostí byla práce s učebnicí a tematickými mapami. Učivo bylo probíráno v patřičné šíři a souvislostech. Odpovídalo vyspělosti žáků.

Prvouka

Výuka měla jasnou a promyšlenou strukturu. Vyznačovala se velmi dobrou pracovní atmosférou, bezprostředností a živou komunikací žáků i přes fakt, že předmět je vyučován učitelkou bez odborné a pedagogické způsobilosti.

V opakovací části zvolila vyučující řadu různých forem a metod práce. Názornost učiva byla podpořena řadou obrazového materiálu, trojrozměrným modelem a využitím dětské encyklopedie. Děti prokazovaly velmi dobré znalosti, vyučující vytvořila dostatečný prostor pro uplatnění aktivity a iniciativy většiny dětí.

Při výkladu nové látky se učitelka opírala o znalosti dětí. Bezprostřední a živý zájem žáků vytvořil pracovní atmosféru, která byla zcela mimořádná. Citlivý výklad přiměřený věku dětí byl ukázkou nenásilné sexuální výchovy.

Zpětná vazba existovala formou klasifikace a slovního hodnocení.

Celkově lze kvalitu vyučování v posuzovaných hodinách hodnotit jako nadprůměrnou.

13 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Úroveň vědomostí, dovedností a návyků byla v hospitovaných hodinách vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a standardům na odpovídající výši. Rovněž úroveň komunikace a schopnost samostatné práce byla na velmi dobré úrovni. Při samostatné práci se výrazně projevují dobré pracovní návyky žáků.

Škola ověřuje výsledky učení účastí v soutěžích a olympiádách bez výrazných úspěchů. Výsledky učení v jazyce českém a matematice jsou ověřovány čtyřikrát ročně hodnotícími prověrkami. Jejich vyhodnocování však postrádá hlubší analýzu sledovaných jevů a z toho vyplývající zpětnou vazbu do vzdělávací činnosti učitele.

V průběhu inspekce bylo chování žáků kultivované, vztahy mezi žáky a pedagogy svědčí o přirozené autoritě učitele a o vzájemné důvěře.

Pedagogové a žáci se rovněž zapojují do kulturně společenského života obce. Úspěchy žáků v mimoškolních aktivitách jsou vedením školy oceňovány a využívány k motivaci a stimulaci ostatních.

Škola je z hlediska výsledků vyučování hodnocena jako standardní.

ZÁVĚRY

Řízení školy, podmínky a průběh vzdělávání jsou na velmi dobré úrovni. Obecně závazné právní předpisy jsou dodržovány.

Škola je ve sledovaných ukazatelích hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Vymezení zásadních kladů:

- promyšlené plánování výchovně vzdělávacího procesu,
- velmi dobrá spolupráce se zřizovatelem odrážející se ve výrazně zlepšených materiálně technických podmínkách výuky,
- velmi dobrá výuka ve sledovaných předmětech.

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu .Mgr. Jan Katolický v. r.

člen týmu RNDr. Libor Kubica v. r.

V Opavě dne 28. března 1999

Inspekční zprávu jsem převzal dne:6. dubna 1999

razítko

Podpis ředitele školy Mgr. Vlastimil Březina v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obec Pustá Polom	1999-05-03	145 111/99-11124
Školský úřad: Opava	1999-05-03	145 112/99-11124

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly vzneseny.